



## Facultade de Filoloxía e Tradución

(\*)

Horarios

### Horarios

[http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com\\_rokdownloads&view=folder&Itemid=74](http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74)

## Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios

### Materias

#### Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G400V01101	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I	1c	6
V01G400V01102	Lingüística: Introdución á lingüística aplicada	1c	6
V01G400V01103	Filosofía: Introdución ás ciencias humanas e sociais	1c	6
V01G400V01104	Literatura: Introdución aos estudos literarios	1c	6
V01G400V01105	Idioma moderno: Lingua portuguesa I	1c	6
V01G400V01201	Historia: Historia das culturas ibéricas	2c	6
V01G400V01202	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II	2c	6
V01G400V01203	Literatura: Teoría da literatura	2c	6
V01G400V01204	Lingüística: Lingüística xeral	2c	6
V01G400V01205	Literatura: Crítica literaria	2c	6

## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I

Materia	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I			
Código	V01G400V01101			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición				
Departamento Lingua española				
Coordinador/a	Sueiro Justel, Joaquín			
Profesorado	Sueiro Justel, Joaquín			
Correo-e	jsueiro@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Primeira materia do grao que estuda a gramática do galego e do español. Preséntase unha introdución aos fundamentos das gramáticas e á identificación das unidades e relacións gramaticais.			

## Competencias

### Código

A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudiantado demostre posuér e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudiantado desenvolva aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
B9	Posuér as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
C15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

## Resultados de aprendizaxe

### Resultados previstos na materia

### Resultados de Formación e Aprendizaxe

Perfecto dominio instrumental das linguas española e galega.	A1	B4	C1	D2
	A2	B5	C2	D10
	A5	B7	C5	D11
		B9	C8	D12
			C15	
			C20	

Coñecemento dos diferentes tipos de gramáticas das linguas galega e española.	A1 A2 A5  B7 B9	C1 C2 C5  C8 C15 C20	D2 D5 D8  D10 D11 D12
Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística	A1 A2 A5  B9	C1 C2 C5  C8 C15 C20	D2 D5 D8  D10 D11 D12
Capacidade de análise e comentario das ideas lingüísticas presentes nas gramáticas	A1 A2 A5  B7 B9	C1 C2 C5  C8 C15 C20	D2 D5 D8  D10 D11 D12
Perfecto dominio dos criterios de identificación e análise das diferentes unidades lingüísticas e as súas relacóns	B1 B7	C2 C5 C8	D1 D11

## Contidos

Tema	
I INTRODUCCIÓN	1.1.1. Concepto de Gramática 1.1.2. A Gramática fronte a outras disciplinas
1.1. A Gramática	1.1.3. Tipos de gramáticas 1.1.4. Principais textos gramaticais do galego e do español
1.2. A lingua	1.1.5. Partes dunha Gramática: discussión, delimitación e caracterización 1.2.1. Concepto de lingua e as súas implicacións teóricas e aplicadas. 1.2.2. Lingua e enaccións 1.2.3. Comunicación e información: Introducción ó significado. 1.2.4. Gramática, norma e uso da lingua 1.2.5. A gramática circunstanciada
2. Funcións, categorías e relacóns.	2.1. Definición, delimitación e caracterización. 2.2. Tipoloxía de funcións, categorías e relacóns.
3. Introducción ó estudio das unidades sintácticas	3.1 Identificación de funcións, categorías e relacóns en diferentes tipos de discurso 3.2 Presentación e práctica da análise sintáctica. 3.3. O estudo da frase e da cláusula 3.4. Introdución ao estudo da oración

## Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	40	60
Resolución de problemas	9	18	27
Traballo tutelado	10	20	30
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	8	12
Traballo	4	16	20

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

## Metodoloxía docente

	Descripción
Lección maxistral	Exposición dentro da aula dos conceptos gramaticais, presentación das gramáticas e dos métodos de análise gramatical máis significativos. O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ao alumnado nas lecturas obligatorias relacionadas con cada tema. É moi recomendable ter traballadas estas lecturas previamente. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Resolución de problemas	Proposta e resolución na aula de exercicios e comentarios de textos relacionados cos diferentes apartados do programa. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.

Traballo tutelado	Realización, na aula e fóra, de trabalos relacionados con algún apartado do programa. Un deles será exposto diante dos compañeiros. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar. Sería moi deseable a defensa presencial do seu traballo.
Actividades introductorias	Presentación da materia: programa, metodoloxía docente, contidos, sistemas de tutoría e atención personalizada e sistema de avaliación, así como da bibliografía e lecturas obligatorias e recomendadas. No caso do réxime semipresencial, cóntase coa pesenza na aula do alumnado.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Actividades introductorias	Tanto o alumnado presencial como o semipresencial recibirá indicacións metodolóxicas e bibliográficas para o estudo da materia.
Traballo tutelado	Tanto na aula como nas tutorías ou a través do correo electrónico, o alumnado terá as instrucións e axudas para a realización dos trabalos. Asemade, recibirá os exercicios corregidos e avaliados.
Probas	Descripción
Exame de preguntas de desenvolvimento	O alumnado poderá solucionar de xeito individualizado ás dúbidas que se lle plantexen na preparación do exame, tanto nas tutorías presenciais como a través de correo electrónico.
Traballo	Nas tutorías e a través de correo electrónico, cada alumno/a acordará o traballo que ten que realizar e presentará ás distintas fases de elaboración do mesmo.

### Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Resposta a problemas propostos ou realización de exercicios na aula. No caso do alumnado semipresencial, estes exercicios indicaranse e presentaranse a través da plataforma de teledocencia FaiTIC	5	A1 B1 C1 D1 A2 B4 C2 D2 A5 B5 C5 D5 B7 C8 D8 B9 C15 D10 C20 D11 D12
Traballo tutelado	Realización de pequenos trabalos, comentarios de textos gramaticais. Tamén se inclúe neste apartado a participación activa na marcha da aula. Os trabalos poden realizarse na aula ou fóra. No caso do alumnado semipresencial, estos trabalos indicaranse e presentaranse a través da plataforma de teledocencia FaiTIC	5	A1 B1 C1 D1 A2 B4 C2 D2 A5 B5 C5 D5 B7 C8 D8 B9 C15 D10 C20 D11 D12
Exame de preguntas de desenvolvimento	O alumnado respostará a unha proba escrita que contará con cuestións teóricas e prácticas sobre o temario. Terase en conta, na súa avaliación, os contidos e a expresión escrita. O alumnado semipresencial realizará esta proba de xeito presencial.	60	A1 B1 C1 D1 A2 B4 C2 D2 A5 B5 C5 D5 B7 C8 D8 B9 C15 D10 C20 D11 D12
Traballo	O alumnado preparará, na aula e fóra, baixo a dirección do docente, un traballo sobre un tema relacionado con algún das epígrafes do programa e presentarao na aula, valorándose tanto o contido coma a expresión escrita e a presentación oral. No caso do alumnado semipresencial, avaliarase só o traballo escrito que se presentará no momento da proba escrita	30	A1 B1 C1 D1 A2 B4 C2 D2 A5 B5 C5 D5 B7 C8 D8 B9 C15 D10 C20 D11 D12

### Outros comentarios sobre a Avaliación

Na avaliação das tarefas do alumnado terase en conta os contidos así como a corrección formal e ortográfica nos escritos e a corrección oral e da linguaxe xestual nas presentacións.

O exame correspondente á 1<sup>a</sup> edición das actas terá lugar no día que sinale o calendario oficial da FFT. A presentación oral de traballos realizarase na penúltima semana de curso en novembro-decembro do 2018. As datas dos exames son as mesmas tanto para alumnos presenciais como semipresenciais. Para este alumnado celebrarase unha tutoría grupal presencial ó mes, en data acordada e establecida pola coordinación do grao. Tódolos alumnos semipresenciais deberán asistir á sesión de presentación da materia e ás as tutorías presenciais obligatorias. A avaliação na 2<sup>a</sup> edición das actas (xullo) realizarase a través dun exame na data oficial marcada pola Facultade. Nesa data, os/as alumnos/as presentarán tamen un traballo previamente acordado e dirixido polo docente, diferente do presentado no mes de decembro/xaneiro.

---

**Bibliografía. Fontes de información**

---

**Bibliografía Básica**

---

**Bibliografía Complementaria**

---

Academia Española de la Lengua, Real, **Nueva Gramática de la Lengua Española: manual**, 2010,

Manuel Casado, **El Castellano actual : usos y normas**, 2012,

Martínez, José A., **Funciones, categorías y transposición**, 1994,

Alarcos Llorach, Emilio, **Gramática de la lengua española**, 1999,

Rojo Sánchez, G. Jiménez Juliá, T., **Fundamentos del análisis sintáctico funcional**, 1989,

Álvarez Blanco, Rosario, **Gramática da lingua galega**, 2002,

Carme Hermida Gulías, **Gramática práctica (morphosyntax)**, 2004,

Xosé Feixó Cid, **Gramática da lingua galega: síntese práctica**, 2004,

De Santiago Guervós, J., **Estrategias para el análisis sintáctico**, 2013,

Bosque, Ignacio, **Fundamentos de sintaxis formal**, 2009,

Rodríguez Espiñeira, M.J., **Lecciones de sintaxis española**, 2004,

Bernárdez, Enrique, **¿Qué son las lenguas?**, 2004,

---

---

**Recomendacións**

---

**Materias que continúan o temario**

---

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

---

## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Lingüística: Introdución á lingüística aplicada

Materia	Lingüística: Introdución á lingüística aplicada			
Código	V01G400V01102			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriidores	Creditos ECTS  6	Sinale  FB	Curso  1	Cuadrimestre  1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Ramallo Fernández, Fernando			
Profesorado	Ramallo Fernández, Fernando			
Correo-e	fernandoramallo@uvigo.gal			
Web				
Descripción xeral				

## Competencias

### Código

A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudiantado demostre posuér e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
B1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.

## Resultados de aprendizaxe

### Resultados previstos na materia

### Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecer os fundamentos teórico-metodolóxicos da lingüística aplicada	A1	B1	C5	D10
	A2	B2	C8	D11
			B7	
Ser quer de identificar, describir e analizar problemas nos que a linguaxe e as linguas ocupan un lugar central nas sociedades contemporáneas	A1	B8	C5	D5
			C8	D10
				D11

## Contidos

### Tema

1. A lingüística aplicada como campo de estudio da linguaxe, das linguas e da sociedade	1.1 Perspectiva teórica 1.2 Que (non) é a lingüística aplicada? 1.3 Lingüística aplicada e cambio social 1.4 Como se fai lingüística aplicada
2. Selección de áreas de traballo en LA	2.1 Lingüística forense 2.2 Lingüística clínica 2.3 Linguaxe e xénero
3. Problemática: lingua, sociedade, economía e política no século XXI	3.1 Introdución conceptual 3.2 Política lingüística e Lingüística Política

## Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	0	2
Lección magistral	18	0	18
Seminario	6	42	48
Debate	6	0	6
Resolución de problemas	8	0	8
Trabajo	4	35	39
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	15	17
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descripción
Actividades introductorias	Sesión encamiñada a tomar contacto e a reunir información sobre o alumnado, avaliar o punto de partida e presentar a materia. Recoméndase a asistencia do alumnado semipresencial.
Lección magistral	Introdución conceptual aos contidos de cada un dos temas. O alumnado semipresencial ten a súa disposición pílulas audiovisuais e outros materiais complementarios para traballar as cuestións teóricas tratadas nas sesións magistrais.
Seminario	Traballo en profundidade, discusión grupal e debate de lecturas das problemáticas abordadas.
Debate	Charla aberta entre o alumnado. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión magistral.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Metodoloxía que tamén ha seguir o alumnado semipresencial

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Seminario	Para o seguimento desta metodoloxía docente, o alumnado pode resolver as dúbidas en titorías personalizadas.
Probas	Descripción
Trabajo	Para a elaboración do trabalho proposto, o alumnado ten que acudir obrigatoriamente a 2 titorías (individuais ou grupais) nas que se tratarán as dúbidas que suscite esta metodoloxía docente. Estas titorías serán virtuais para o alumnado semipresencial, a través dalgún programa de interacción en liña.

### Avaluación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminario	O alumnado deberá facer unha lectura exhaustiva dos textos propostos. Ademais, deberá entregar con antelación á celebración de cada seminario un breve documento que inclúa un resumo, unha avaliação crítica e unhas preguntas para discutir no seminario. Para obter a máxima cualificación nesta metodoloxía é imprescindible a asistencia e a participación activa nas sesións. O alumnado semipresencial deberá facer as mesmas lecturas, que serán traballadas tanto nun foro específico en liña como nas sesións de titorías grupais presenciais acordadas para o cuadrimestre.	30 A1 A2 B2 B7 B8	A1 B1 C5 D10 A2 B2 D11 B7 B8
Debate	Haberá tres debates sobre cuestións relacionadas coa materia. Valorarase particularmente a capacidade argumentativa sobre a problemática proposta para cada un dos debates. No caso do alumnado semipresencial, estes debates faranse vía telemática.	15 A1 A2	B8 C5 D5 D10
Resolución de problemas	Valorarase especialmente a resolución creativa das prácticas propostas, a partir dos coñecementos adquiridos nas sesións magistrais. O alumnado semipresencial terá que elaborar as prácticas e/ou exercicios e remitilos a través da plataforma de traballo en liña que terá a súa disposición. Non terá que facelos en tempo real, pero si durante a mesma semana na que se propoñan.	10 A1	C5 D5 D10

Traballo	O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración de un traballo sobre un tema relacionado coa materia. Trátase dun traballo grupal, que inclúe unha parte escrita e unha exposición oral. O alumnado semipresencial ten tamén que elaborar e presentar un traballo de curso, incluíndo unha presentación oral sexa presencial ou non.	25	A1 A2	B2 B7 B8	D5 D10 D11
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado semipresencial deberá realizar estas probas de xeito presencial no día e na hora que se estableza.	10	A1 A2	B1 C8	C5 D10
Exame de preguntas obxectivas	Haberá dúas probas de preguntas obxectivas (conceptos e tipo test). O alumnado semipresencial deberá realizar estas probas de xeito presencial no día e na hora que se estableza.	10	A1 A2	B1 C8	C5 D10

## Outros comentarios sobre a Avaliación

Contémplanse dúas posibilidades de avaliación: continua e única. Cada discente ten que comunicar a súa preferencia nas primeiras semanas de clase.

### Avaliación continua

É a recomendada para todo o alumnado. Contempla as actividades que se describen na táboa anterior. Para a avaliación continua é moi recomendable a asistencia ás horas presenciais (incluidas as prácticas). No caso do alumnado semipresencial recoméndase asistir á sesión de presentación, a dúas titorías (individuais ou grupais) e ás probas escritas previstas. No resto, debe

realizar e entregar as tarefas de avaliación indicadas en tempo e forma.

A materia de exame inclúe a lista de conceptos que se han traballar nas sesións maxistrais, para o que se prevé a elaboración dun breve glosario. A data do exame é a do calendario oficial da Facultade de Filoloxía e Tradución.

Aquelas persoas que non superen a materia ao final do cuatrimestre, deberán presentarse ó exame escrito na data oficialmente establecida pola Facultade con vistas á segunda edición de actas.

### Avaliación única

O alumnado que prefira someterse a avaliación única deberá examinarse de todos os contidos da materia nun exame final único que se realizará na data oficial.

Aquelas persoas que non superen a materia ao final do cuatrimestre, deberán presentarse ao exame escrito na data oficialmente establecida pola Facultade con vistas á segunda edición de actas.

### Observación

O plaxio será penalizado. En caso de detectárense prácticas que impliquen plaxio poderase invalidar a cualificación na proba correspondiente.

## Bibliografía. Fontes de información

### Bibliografía Básica

Moita Lopes, Luiz Paulo da (org), **Por uma lingüística aplicada indisciplinar**, 2, Parábola, 2008

Rajagopalan, Kanavillil, **Por uma lingüística crítica**, 1, Parábola, 2003

### Bibliografía Complementaria

Lacorte, Manel (coord.), **Lingüística aplicada del español**, 1, Arco Libros, 2007

Hall, Christopher J.; Smith, Patrick H. & Wicaksono, Rachel, **Mapping Applied Linguistics**, 1, Routledge, 2011

## Recomendacións

**Outros comentarios**

A materia impártese en lingua galega. O alumnado de intercambio é benvido. Recoméndase un bo nivel de galego oral.

---

## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Filosofía: Introducción ás ciencias humanas e sociais

Materia	Filosofía: Introdución ás ciencias humanas e sociais			
Código	V01G400V01103			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptores	Creditos ECTS  6	Sinale  FB	Curso  1	Cuadrimestre  1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Caruncho Michinel, María Cristina			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descripción xeral	Materia introdutoria ás teorías, métodos e conceptos das ciencias humanas e sociais			

## Competencias

### Código

A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudiantado demostre posuér e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudiantado desenvolva aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidad intercultural. Explorar ademais as repercuśóns sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudiadas no grao.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
B9	Posuér as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudiando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos diccionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

## Resultados de aprendizaxe

### Resultados previstos na materia

### Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecemento da problemática metodolóxica específica das ciencias humanas.	A1	B5	C18	D5
	A2	B8		D8
	A3	B9		D10
				D11
Saber diferenciar conceptualmente entre ciencias da natureza, ciencias humanas e humanidades.	A1	B5	C18	D5
	A2	B6		D8
	A3	B8		D10
				D11

Saber operar e aplicar discursivamente (lectura e escritura) coas nocións básicas metodolóxicas das ciencias humanas.	A1	B5	C18	D2
	A2	B6	C20	D5
	A3	B8		D8
	A5	B9		D10
				D11
				D12

## Contidos

Tema

1. Nocións básicas	1.1 Conceptos científicos. 1.2 Hipóteses e leis científicas. 1.3 Teorías científicas.
2. Lóxica da investigación científica	2.1 A explicación en ciencias da natureza. Modelo nomolóxico-deductivo. Coñecemento causal. 2.2 O coñecemento nas ciencias históricas. Modelo comprensivo-hermenéutico.
3. Explicación nas ciencias humanas e sociais (Psicoloxía y Socioloxía)	3.1 Niveis de información: físico-natural; informacional; semántico. 3.2 Modelos metodolóxicos de caixa-negra (black-box) e caixa translúcida (clean-box). 3.3 Exemplo de explicación en ciencias humanas: o suicidio.
4. A pretensión científica das ciencias humanas	4.1 Teoría da información. 4.2 Teoría de sistemas. 4.3 Cibernética.
5. Modelos metodolóxicos en ciencias humanas e sociais	5.1 Estruturalismo. 5.2 Funcionalismo. 5.3 Conditismo. 5.4 Psicoanálise. 5.5 Hermenéutica.

## Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	24	50	74
Resolución de problemas	7	4	11
Presentación	15	48	63
Exame de preguntas de desenvolvimento	2	0	2

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

## Metodoloxía docente

	Descripción
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o alumnado.  No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá dos materiais teóricos na plataforma de ensino virtual Faitic
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.  Para o réxime semipresencial, o alumnado disporá dos materiais de prácticas na plataforma de ensino virtual Faitic, ou no seu caso, adquirilos no servicio de reprografía da facultade.  O alumnado semipresencial deberá facer as mesmas lecturas, que serán traballadas nas sesións de titorías grupais presenciais acordadas para o cuadrimestre (un mínimo de 3).
Presentación	Exposición por parte do alumnado, ante o docente e/ou un grupo de estudiantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto etc. Pódese realizar de maneira individual ou en grupo.  Para o alumnado semipresencial as presentacións faranse a través dos dispositivos dispoñibles na plataforma Faitic

## Atención personalizada

### Metodoloxías Descripción

Presentación	Os alumnos serán tutorizados polo profesor durante a preparación da exposición, e tamén recibirán 'a posteriori' unha serie de indicacións sobre os acertos e os puntos débiles da presentación misma.
--------------	--

Avaliación		Descripción	Cualificación		Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Valórarse a calidade das respostas aos exercicios propostos	25	A1 A2	B9	D2 D5 D8 D10 D12
Presentación	Cada estudiante traballará un texto clásico da materia que terá que expor publicamente.	25	A1 A2 A3 A5	B5 B8 C20	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	50	A1 A2 A3 A5	B9 C18	D5 D8 D10 D12

### Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudiantes están obligados a asistir polo menos ao 80% das clases no caso de acollerse a avaliación continua. Se algún motivo xustificado lles impide a asistencia regular, deberán advertilo no seu momento ao responsable da materia. Neste último caso, procederase a unha avaliación mediante unha proba única final (na data que recolla o calendario de exames da FFT).

Os estudiantes semipresenciais, para optar pola avaliación continua, deberán entregar un (1) traballo escrito baixo as pautas que o profesor indique.

Os que non aproben na "edición de actas" de decembro-xaneiro, terán que ser avaliados únicamente polo exame oficial de xullo.

### Bibliografía. Fontes de información

#### Bibliografía Básica

C. H. von Wright, **Explicación y comprensión**, Alianza Editorial, 1980

Claude Lévi-Strauss, **Antropología estructural. Mito. Sociedad. Humanidades**, Siglo XXI, 2009

Jean-Jacques Rousseau, **Discurso sobre el origen de la desigualdad entre los hombres**, Alianza Editorial, 2012

#### Bibliografía Complementaria

Carnap, R./Morgensten, O., **Matemáticas en las ciencias del comportamiento**, Alianza Editorial, 1974

Gadamer, H.G., **Verdad y método**, Ediciones Sígueme, 1998

Gadamer, H.G., **Arte y verdad de la palabra**, Paidós, 1998

Gómez Rodríguez, Amparo, **Filosofía y metodología de las ciencias sociales**, Alianza Editorial, 2003

Harris, Marvin, **Antropología cultural**, Alianza Editorial, 2011

Th. S. Kuhn, **La estructura de las revoluciones científicas**, Fondo de Cultura Económica, 1975

Lago, Ignacio, **La lógica de la explicación en las ciencias sociales**, Alianza Editorial, 2008

Mosterín, Jesús, **Conceptos y teorías en la ciencia**, Alianza Editorial, 2000

Stegmüller, W, **La concepción estructuralista de las teorías**, Alianza Editorial, 1981

Weber, M., **Conceptos sociológicos fundamentales**, Alianza Editorial, 2014

Weber, M, **La objetividad del conocimiento en la ciencia social y en la política social**, Alianza Editorial, 2009

Wartofsky, M. W., **Introducción a la Filosofía de la ciencia**, Alianza Editorial, 1983

### Recomendación

## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Literatura: Introducción aos estudos literarios

Materia	Literatura: Introdución aos estudos literarios			
Código	V01G400V01104			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS  6	Sinale  FB	Curso  1	Cuadrimestre  1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Chas Aguión, Antonio Bermúdez Montes, María Teresa			
Profesorado	Bermúdez Montes, María Teresa Chas Aguión, Antonio Rivera Rodríguez, Gabriela			
Correo-e	achas@uvigo.es bermudezteresa@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Materia introdutoria aos estudos literarios na que se ofrece ao alumnado información relativa ás fontes para o seu estudio, ás vías da súa difusión ou aos instrumentos para a realización de traballos de carácter literario.			

## Competencias

### Código

A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
A2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudio.
A5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudio que integran o título.
C3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
C6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

## Resultados de aprendizaxe

### Resultados previstos na materia

### Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecemento dos instrumentos esenciais para a análise literaria. Aprendizaxe das técnicas de estudo e de traballos de carácter crítico.

A1	B1	C3	D2
A2	B2	C6	D5
A5	B5	C9	D8
			D10
			D11
			D12

## Contidos

### Tema

1. A obra literaria e as fontes para o seu estudo.	1.1. Fontes primarias. Edicións e antoloxías. 1.2. Fontes secundarias. 1.3. Fontes dixitalizadas.
2. A obra literaria e as súas vías de difusión.	2.1. A vía oral 2.2. A vía escrita: manuscritos e impresos 2.3. A vía dixital
3. Bibliotecas.	3.1. Bibliotecas físicas e dixitais. 3.2. Catálogos e procedementos de busca. Título, Materia, Autor. Uso de operadores booleanos. 3.3. Bibliotecas, arquivos, fondos de documentación e bases de datos relativos ás literaturas galega, española e portuguesa.
4. Os estudos literarios. Aspectos formais dun traballo académico.	4.1 O traballo académico nos estudos literarios. 4.2. Convencións formais. Nocións de tipografía e ortotipografía. 4.3. As <u>Normas de presentación de orixinais</u> . 4.4. Cita, referencia bibliográfica, bibliografía, resumo, palabras clave. Uso das notas. 4.5. Particularidades da edición dixital. Hipertexto e enlaces.

### Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	16	0	16
Traballo tutelado	8	16	24
Eventos científicos	2	4	6
Seminario	2	0	2
Actividades introductorias	4	0	4
Traballo tutelado	16	16	32
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	32	32
Observación sistemática	0	10	10
Traballo	0	24	24

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descripción
Lección maxistral	Nas clases teóricas presentaremos ao alumnado cada un dos temas de xeito organizado, proporcionándolle a bibliografía precisa. No caso do réxime semipresencial o alumnado disporá da información suministrada polo profesor a través de pílulas Mooc (cuxo acceso será facilitado mediante unha clave) ou ben a través da información suministrada pola plataforma FAITIC.
Traballo tutelado	Complemento das sesións maxistrais, nas horas prácticas serán expostos os conceptos teóricos a un grupo más reducido do alumnado. Para o seu desenvolvemento será preciso como punto de encontro tanto a aula como a biblioteca. O alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos (sexa a través da plataforma de ensino virtual ou por correo electrónico) para avanzar en cada unidade temática.
Eventos científicos	Está prevista a visita dunha especialista na materia que pronunciará unha conferencia, en horas presenciais, sobre un dos contidos do programa, e sobre o que o alumnado, tanto presencial como non presencial, terá que facer un traballo. A tal efecto, o alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos para o desenvolvemento desta actividade.
Seminario	Horas de asistencia obligatoria para todo o alumnado, fixadas no horario oficial, nas que se aclararán cuestións e se resolverán dúbidas previas ao exame ou á entrega de traballos. O alumnado de réxime semipresencial cumplirá coas esixencias deste tipo de matrícula en canto ao número de titorías obligatorias: dúas (unha por cada parte da materia), ademais doutras que se acorde co profesorado.
Actividades introductorias	Nas primeiras horas de docencia presencial das dúas partes está prevista unha sesión informativa a todo o alumnado, anticipando e aclarando as cuestións relativas ao desenvolvemento do curso. No caso de alumnado acollido á matrícula semipresencial a asistencia ás primeiras dúas horas de actividades introductorias será de carácter obligatorio.
Traballo tutelado	Cada alumno/a deberá presentar un traballo seguindo as pautas expostas na segunda parte do curso. Ademais das instrucións recibidas na aula poderá asesorarse sobre particularidades do seu traballo nas horas de titoría. Tamen o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
--------------	-------------

Traballo tutelado	Tanto nas horas introductorias como nas que se dedican ás tutorías en grupo, ambas as dúas en horario presencial, exporemos ao alumnado a metodoloxía da materia, así coma o seu seguimento e os procedementos de avaliación de cada un dos apartados que constan na guía. Tamén o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.
Eventos científicos	Inclúense dúas horas presenciais para a asistencia a conferencias por parte de expertos nos estudos literarios que han de xerar un traballo persoal ao alumnado, redactando un informe que se entregará na semana seguinte ao evento.
Traballo tutelado	Tanto o alumnado presencial como semipresencial terá que realizar traballos tutelados polos profesores, que ofrecerán as explicacións e farán o seguimento dos mesmos.
<b>Probas</b>	<b>Descripción</b>

		Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	A segunda parte do curso está encamiñada á realización dun traballo de acordo coas normas de presentación de orixinais dunha publicación periódica. Un 10% da cualificación final valorará a actividade na aula, nas tutorías e durante o proceso de elaboración do traballo.	10	A1 B1 C3 D2 A2 B2 C6 D5 A5 B5 C9 D8  D10 D11 D12	
Resolución de problemas e/ou exercicios	A evaluación dos dous primeiros temas dos contidos expostos nesta guía, correspondentes á primeira metade da materia, faráse mediante un exame no que o alumnado deberá contestar a preguntas sobre os principais conceptos expostos. Será preciso aprobar dito exame para superar a evaluación, e contará un 40 % da calificación final.	40	A1 B1 C3 D2 A2 B2 C6 D5 A5 B5 C9 D8  D10 D11 D12	
Observación sistemática	O seguimento dos traballos e exercicios solicitados e a participación activa regular tanto nas tutorías presenciais ou virtuais, tanto para o alumnado presencial como semipresencial, suporán un 10% da calificación final da materia.	10	A1 B1 C3 D2 A2 B2 C6 D5 A5 B5 C9 D8  D10 D11 D12	
Traballo	O traballo escrito tutelado contará un 40% na cualificación final.	40	A1 B1 C3 D2 A2 B2 C6 D5 A5 B5 C9 D8  D10 D11 D12	

#### Outros comentarios sobre a Avaliación

Esta materia está estructurada en dúas partes ben diferenciadas: á primeira corresponden os dous primeiros temas (impartidos polo profesor Chas Aguión, da área de Literatura Española), en tanto que á segunda os outros dous expostos no apartado de contidos (impartidos pola área de Filoloxía Galega,). As dúas partes terán un número igual de horas presenciais. Para obter calificación positiva, o alumnado terá que superar **OBRIGATORIAMENTE** ambas partes da materia. Para a primeira, haberá un exame escrito, que terá lugar ao rematar a primeira metade do cuatrimestre, en tanto que para a segunda pedirase un traballo escrito, que deberá ser entregado **como data límite** na última semana lectiva de decembro. O alumnado non presencial terá que cumplir coas mesmas condicións de avaliación (e coas mesmas datas) que o alumnado que opte pola avaliación continua.

Para quen opte pola avaliación única, haberá unha data oficial ao final do primeiro cuatrimestre, pero en ningún caso servirá para recuperar notas negativas para quen se teña presentado anteriormente na mesma convocatoria.

Quen non obteña unha calificación positiva nesta primeira edición de actas deberá presentarse ao exame de xullo na data fixada oficialmente pola Xunta de Facultade. Ao alumnado que tiver aprobado so unha das dúas partes da materia SO SE LLE CONSERVARÁ ESE APROBADO DURANTE UN MESMO CURSO ACADÉMICO (incluido, por tanto, xullo); en posteriores convocatorias deberá presentarse con ambas partes da materia.

Lémbrese a importancia, tanto para o exame escrito como para a entrega dos traballos da corrección lingüística. Asemade,

a copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de proba conllevará a calificación cun cero. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá das responsabilidades derivadas neste aspecto.

---

#### **Bibliografía. Fontes de información**

##### **Bibliografía Básica**

Estébanez Calderón, D, **Diccionario de términos literarios**, Alianza, 2004

Lapesa, R., **Introducción a los estudios literarios**, 18, Cátedra, 2004

Lázaro Niso, R., **Corpus y bases de datos para la investigación de la literatura española**, Cilengua, 2017

Pérez Priego, M. A., **La edición de textos**, 2, Síntesis, 2011

Platas Tasende, A., **Diccionario de términos literarios**, Espasa-Calpe, 2011

##### **Bibliografía Complementaria**

#### **Recomendacións**

## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Idioma moderno: Lingua portuguesa I

Materia	Idioma moderno: Lingua portuguesa I			
Código	V01G400V01105			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptores	Creditos ECTS  6	Sinale  FB	Curso  1	Cuadrimestre  1c
Lingua de impartición	Galego Portugués			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Profesorado	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Correo-e	freixedo@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Nesta materia trátase de adquirir coñecementos básicos de lingua portuguesa (en comprensión e expresión oral e escrita) e coñecementos básicos sobre os países de lingua oficial portuguesa e as súas culturas (correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguis).			

## Competencias

### Código

A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudiantado demostre posuér e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidad intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguis estudadas no grao.
B9	Posuér as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudiando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
B10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguis galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguis galega, española e portuguesa.
C15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguis.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

## Resultados de aprendizaxe

### Resultados previstos na materia

### Resultados de Formación e Aprendizaxe

Dominio oral e escrito do idioma portugués como lingua estranxeira. Nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia das Linguis, equivalente ao 'Certificado Inicial de Portugués como Língua Estrangeira' (CIPLE).	A1	B1	C1	D2
	A2	B6	C2	D5
	A5	B9	C15	D8
		B10		D10
				D11
				D12
Dominio oral e escrito de primeiros elementos do nivel B1, equivalente ao 'Diploma Elementar de português Língua Estrangeira' (DEPLE) e do 'Certificado de Proficiência em Língua Portuguesa para Estrangeiros' (Celpe-Bras).	A1	B1	C1	D2
	A2	B6	C2	D5
	A5	B9	C15	D8
		B10		D10
				D11
				D12

## Contidos

### Tema

Contidos de fonética	Elementos de fonética e fonoloxía das variantes europea e brasileira da lingua portuguesa, correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Lingus.
Contidos gramaticais	Elementos gramaticais correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Lingus: Ortografía; verbo (indicativo e tempos mais usuais do subxuntivo); substantivo; adjetivo; artigo; determinantes; plural; xénero; pronomes; preposicións e contraccións; etc.
Contidos léxico-semánticos	Elementos léxicais e semánticos correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Lingus: Tempos cronolóxico e meteorolóxico; saúdos e despedidas; vivenda; presentación persoal; números; cores; medios de transporte; rutina diaria; roupa; corpo; cociña e alimentación; deportes e outras actividades de lecer; etc.
Contidos pragmáticos	Tratamentos; idiomatismos; falsos amigos; etc.

## Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	4	0	4
Resolución de problemas	18	30	48
Traballo tutelado	18	30	48
Eventos científicos	2	13	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	10	12
Práctica de laboratorio	0	5	5
Observación sistemática	0	10	10
Exame oral	4	4	8

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

## Metodoloxía docente

	Descripción
Lección maxistral	O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ao alumnado nas lecturas obligatorias relacionadas con cada tema. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións e dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Resolución de problemas	Sesións prácticas: exercicios gramaticais e revisións que requieren unha preparación previa por parte do alumnado. Traballo en grupo e exposicións na aula. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións e dos materiais necesarios para realizar os exercicios correspondentes e para avanzar en cada unidade temática.
Traballo tutelado	Sesións prácticas, exercicios prácticos de producción oral e escrita. Revisión de contidos gramaticais con exercicios realizados dentro da aula. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións e dos materiais necesarios para realizar os traballos correspondentes e para avanzar en cada unidade temática.
Eventos científicos	Asistencia a conferencias, filmes, seminarios, prácticas de campo e outras actividades relacionadas cos contidos da materia. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións e dos materiais necesarios para acompañar os eventos docentes e divulgativos.

## Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Traballo tutelado	O profesorado revisará e corrixirá os traballos da aula e comentará co alumnado as cuestións más relevantes.
Resolución de problemas	O profesorado estará á disposición do alumnado para guialo na resolución de problemas e dos exercicios propostos.

## Avaliación

Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
-------------	---------------	---------------------------------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame escrito sobre os contidos teórico-prácticos vistos durante o curso. No caso do réxime semipresencial, o alumnado tamén ten que estar presente no día do exame. O exame realizarase na data oficial establecida pola FFT.	40	A1 A2	B6 B9	C1 C2	D8 D11
Práctica de laboratorio	Realización de probas ou tarefas sobre temas indicados polo profesor. No caso de alumnado en réxime non presencial o alumnado realizará estas probas ou tarefas co apoio da plataforma Faitic.	20	A1 A5	B6 B9		D8 D10 B10 D11
Observación sistemática	Observación das prestacións do alumnado nos ámbitos de "Resolución de problemas e/ou exercicios", "Traballos de aula", a participación en xeral e a asistencia ás actividades relacionadas coa materia. No caso do réxime semipresencial, practicarase un seguimento virtual do alumnado ao longo do curso.	10			C1 C2 C15	D2 D5 D8 D11 D12
Exame oral	Proba oral individual. No caso do réxime semipresencial, o alumnado tamén ten que estar presente no día do exame. A proba oral realizarase na última semana de aulas.	30	A1	B10	C1 C2 C15	

## Outros comentarios sobre a Avaliación

### Outros comentarios e avaliação de xullo

As/Os estudantes deberán escoller, de forma obligatoria nas primeiras duas semanas do cuadrimestre en cuestión, entre dúas opcións: un sistema de avaliação continua (*cf. supra* a descripción en [Avaliación](#)) ou un sistema de avaliação única. Recoméndase optar polo primeiro.

#### Avaliación continua

Dado que se trata do ensino dunha lingua estranxeira é moi recomendábel asistir con regularidade ás aulas. Quen non teña posibilidade de asistir a un mínimo de 80% das aulas debe comunicalo ao profesorado. En todo caso, a non realización de probas ou exercicios parciais previstos polo sistema de avaliação continua (*cf. supra* a descripción en [Avaliación](#)) suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos nesta.

A data do último exame de avaliação continua coincidirá coa data do exame de avaliação única recollida no calendario oficial da FFT.

A **avaliación única** consiste nunha proba escrita seguida doutra proba oral que se realizarán no mesmo día en salas de aula contiguas. É preciso superar ambas as probas (escrita e oral) para superar a materia e, en caso de suspenso, haberá que recuperar ambas as probas na convocatoria de xullo.

A avaliação única valorarase da seguinte forma:

1. Proba escrita teórico-práctica: 75% da nota final.
2. Proba oral: 25% da nota final. Esta proba será gravada en formato audio e a participación nela suporá o consentimento da gravación.

É preciso superar ambas as probas (escrita e oral) para aprobar a materia.

A non presentación a unha das probas sen xustificante suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos na mesma.

#### Segunda edición das actas

Os mesmos criterios de avaliação única aplicaranse na segunda edición das actas (xullo).

O alumnado de avaliação continua que non supere a materia na primeira convocatoria e teña que acudir á segunda edición das actas terá que examinarse EXCLUSIVAMENTE da parte ou partes que teñan suspensas (exame oral e/ou escrito).

A copia ou o plaxio nos respectivos exames das avaliações continua ou única será penalizado cun suspenso (nota numérica: 0) nestas.

En todo caso, recoméndase a asistencia regular ás aulas e ás titorías e a consulta dos materiais e informacións específicas na plataforma FAITIC, mesmo que non se siga o sistema de avaliação continua.

## **Alumnado semi-presencial**

Ao alumnado semi-presencial ofréceselle unha titoría semanal. Para quen teña a oportunidade, recoméndaselle asistir regularmente a estas titorías.

En todo caso, o ensino semi-presencial dunha lingua estranxeira require unha disciplina importante de autoestudo seguindo as indicacións do profesorado e o uso imprescindíbel da plataforma FAITIC dende o primeiro día de clases.

Quen se incorpore a este sistema a partir das últimas convocatorias de matrícula, debe contactar co profesorado inmediatamente e recuperar pola súa conta os temas xa impartidos desde setembro.

A aprendizaxe semi-presencial de lingua portuguesa require unha rutina de traballo individual, moita disciplina, un horario e hábitos de lectura e de audición en lingua portuguesa a diario.

A avaliación continua do alumnado semi-presencial implica a realización dos exercicios indicados polo profesorado a través da plataforma FAITIC, dentro dos prazos indicados, como tamén a asistencia a un 50 % das titorías específicas previstas.

Quen non poida realizar estes exercicios dentro dos prazos, ou non poida asistir a un 50 % das titorías específicas, terá que realizar os exames escrito e oral da avaliación única (*cf. supra*).

---

## **Bibliografía. Fontes de información**

### **Bibliografía Básica**

Carmo, Leonorete, **Olá! Como está? 1. Livro de textos**, Lidel, 2011  
Carmo, Leonorete, **Olá! Como está? 2. Livro de atividades**, Lidel, 2011  
Coimbra, Isabel e Coimbra, Olga Mata., **Gramática Ativa 1**, 3.ª, Lidel, 2011  
Coimbra, Isabel e Coimbra, Olga Mata., **Gramática Ativa 2**, 3.ª, Lidel, 2012

Cristóvão, Fernando (dir. e coord.), **Dicionário Temático da Lusofonia.**, Texto Editores, 2005

Ruela, Isabel., **Vocabulário Temático**, 1ª, Lidel, 2015

VV. AA., **Dicionário Editora de Espanhol-Português**, Porto Editora, 2008

VV.AA., **Dicionário da Língua Portuguesa 2011**, Porto Editora, 2010

VV.AA., **Dicionário Editora de Português-Inglês.** .., Porto Editora, 2010

VV.AA., **Dicionário Editora Alemão-Português**, Porto Editora, 2011

### **Bibliografía Complementaria**

Castro, Ivo, **Introdução à História do Português**, 2ª, Colibri, 2006

<http://www.portaldalinguaportuguesa.org/>,

**Novo Corretor Aurélio 2. Ed. Positivo, 2010. [www.flip.pt]**,

VV. AA., **Dicionário Editora de Inglês-Português.**, Porto Editora, 2010

VV. AA., **Dicionário Editora de Francês-Português.**, Porto Editora, 2011

---

## **Recomendacións**

### **Materias que continúan o temario**

Lingua portuguesa II/V01G400V01303

---

## **Outros comentarios**

Un bo nivel de lingua galega facilita a adquisición de coñecementos de lingua portuguesa.

A lectura e audición habitual de textos en lingua portuguesa, facilita igualmente a aprendizaxe.

Aviso importante para o alumnado de intercambio (Erasmus): O ensino de Lingua Portuguesa na UVigo diríxese a un alumnado que ten o galego e/ou castelán como lingua materna, de maneira que a progresión é rápida. Non se recomenda ao alumnado de intercambio que non teña como mínimo un nivel de B1 nestas linguas (galego ou castelán) ou un A1 en lingua portuguesa matricularse nesta materia.

## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Historia: Historia das culturas ibéricas

Materia	Historia: Historia das culturas ibéricas			
Código	V01G400V01201			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Seijas Montero, María			
Profesorado	Seijas Montero, María			
Correo-e	mariaseijas@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descripción xeral	A materia, que se integra na formación básica do grado, pretende axudar a coñecer e saber explicar os contidos e conceptos fundamentais relacionados cos contactos históricos e culturais de España, Portugal e Galicia desde a Idade Media ata os nosos días.			

## Competencias

### Código

A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudiantado demostre posuér e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudiantado desenvolva aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidad intercultural. Explorar ademais as repercuśóns sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudiadas no grao.
B9	Posuér as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudiando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
B10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
C16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

## Resultados de aprendizaxe

### Resultados previstos na materia

### Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecer e saber explicar os contidos e conceptos fundamentais relacionados coas expansións e os contactos culturais de España , Portugal e Galicia desde a Idade Media ata os nosos días, especialmente aquellas relacionadas co colonialismo e *postcolonialismo	A1	B5	C16	D2
	A2	B6		D5
	A3	B9		D8
	A5	B10		D10
			D11	
			D12	

## Contidos

### Tema

1. A formación dos reinos	1.1. A formación dos primeiros reinos cristiáns. 1.2. A formación do reino de Portugal. 1.3. A formación dos reinos de Castela e Aragón.
2. Os séculos modernos na Península ibérica.	2.1. As bases socioeconómicas na época moderna. 2.2. A cultura na época moderna. 2.3. A evolución política dos reinos peninsulares.
3. Liberalismo, tradicionalismo e nacionalismos.	3.1. O liberalismo en España, Portugal e Galicia. 3.2. As correntes tradicionalistas en España, Portugal e Galicia. 3.3. O Iberismo 3.4. Os nacionalismos en España e Galicia.
4. As ditaduras do século XX	4.1. Da monarquía à república en España e Portugal. 4.2. O salazarismo. 4.3. O franquismo.
5. A apertura exterior dos pobos peninsulares.	5.1. A formación dos imperios coloniais. 5.2. O proceso de independencia e descolonización dos imperios. 5.3. Os movementos migratorios.

### Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Debate	11	31	42
Resolución de problemas	9	21	30
Actividades introductorias	1	0	1
Prácticas en aulas informáticas	2	0	2
Lección maxistral	23	0	23
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	50	52

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descripción
Debate	Modalidade presencial: Charla aberta entre un grupo de estudiantes ou estudiantes coa profesora. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral. Modalidade semipresencial: Discusión por medio de tutorías virtuais entre un grupo de estudiantes coa profesora. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.
Resolución de problemas	Modalidade presencial: O estudiante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudiante. Modalidade semipresencial: O estudiante desenvolve exercicios ou proxectos na aula virtual, a través da plataforma FAITIC, baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudiante.
Actividades introductorias	Modalidade presencial: Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Modalidade semipresencial: Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia a través da plataforma FAITIC. Recoméndase asistir persencialmente a esta actividade.
Prácticas en aulas informáticas	Modalidade presencial: Actividades de aplicación de coñecementos a situacíons concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudio, que se realizan en aulas de informática. Modalidade semipresencial: Actividades de aplicación de coñecementos a situacíons concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudio, que se realizan baixo as directrices e supervisión da profesora.
Lección maxistral	Modalidade presencial: Exposición por parte da profesora de contidos sobre a materia obxecto de estudio, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante. Modalidade semipresencial: Transmisión por parte da profesora a través da plataforma FAITIC, de contidos sobre a materia obxecto de estudio, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Lección maxistral	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realiza-se tanto en horario de tutorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado

Debate	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realiza-se tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado en función das actividades que se realicen e das metodoloxías docentes empregadas
Resolución de problemas	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realiza-se tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teñan que realizar
Prácticas en aulas informáticas	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realiza-se tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teñan que realizar

## Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Debate	<p>Modalidade presencial: Proba na que o alumnado debe demostrar o grao de adquisición das competencias previstas na materia, a través da súa participación na discusión na aula, sobre un tema concreto e dar resposta as preguntas formuladas pola profesora.</p> <p>Modalidade semipresencial: Proba na que o alumnado debe demostrar o grao de adquisición das competencias previstas na materia, coa súa participación a través da plataforma FAITIC sobre un tema concreto e dar resposta as preguntas formuladas pola profesora.</p>	30	A1 B6 C16 D2 A3 B10 D5 A5 D10 D12
Resolución de problemas	<p>Modalidade presencial: Probas para avaliação das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.</p> <p>Modalidade semipresencial: O alumnado preparará este tipo de proba a través da plataforma FAITIC. Non entanto, conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade pode asistir, presencialmente, á realización da proba de avaliação consistente nun cuestionario común co alumnado da modalidade presencial.</p>	10	C16 D8
Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>Modalidade presencial: Proba única na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as pola profesora. Deste xeito, o alumnado debe aplicar os coñecementos que adquiriu.</p> <p>Modalidade semipresencial: Proba única na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as pola profesora. Deste xeito, o alumnado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Conforme ao establecido na memoria do grado, o alumnado desta modalidade debe asistir, presencialmente, a esta proba. Xa que logo, non hai diferenzas coa modalidade presencial.</p>	60	A2 B9 C16 D10 B10 D11

## Outros comentarios sobre a Avaliación

### Modalidade presencial:

Para poder optar ao sistema de **avaliación continua** o alumnado deberá entregar, como mínimo, dúas prácticas indicadas pola profesora que se realizarán durante o cuatrimestre nas clases prácticas. Ao final do cuatrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o alumno de avaliação continua debe fazer un exercicio escrito no que debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condiciones establecido/as polo profesor. Esta proba representará o 60% da cualificación final.

Na segunda semana de marzo o alumno que opte pola avaliação continua poderá realizar unha primeira proba sobre os contidos teóricos e prácticos desenvolvidos ata ese momento. A nota obtida nesta proba fará media co exercicio que se realizará ao final do cuatrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, sempre que se realicen as dúas probas.

Nas aulas prácticas o alumnado de avaliação continua deberá fazer dous cuestionarios, un á metade do cuatrimestre e outro na última sesión, cun valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final.

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o **alumnado que non seguiu a avaliación continua** ou perdeu o dereito á mesma, poderá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

**Na segunda edición (xullo)** e en cursos posteriores, o alumnado deberá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

#### **Modalidade semipresencial:**

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o **alumno de avaliación continua** debe facer un exercicio escrito no que debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condiciones establecido/as polo profesor. Esta proba representará o 60% da cualificación final.

Na segunda semana de marzo o alumno que opte pola avaliación continua poderá realizar unha primeira proba sobre os contidos teóricos e prácticos desenvolvidos ata ese momento. A nota obtida nesta proba fará media co exercicio que se realizará ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, sempre que se realicen as dúas probas.

O alumnado de avaliación continua deberá facer dous cuestionarios, un á metade do cuadrimestre e outro na última sesión, cun valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade pode asistir presencialmente á realización destas probas.

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o **alumnado que non seguiu a avaliación continua** poderá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que foran traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir presencialmente a esta proba.

**Na segunda edición (xullo)** e en cursos posteriores, o alumnado deberá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir presencialmente a esta proba.

---

### **Bibliografía. Fontes de información**

#### **Bibliografía Básica**

Claramunt, S. et al, **Historia de la Edad Media**, 1<sup>a</sup>, Ariel, 2014

Dubert, I. (coord.), **Historia de la Galicia Moderna**, 1<sup>a</sup>, Universidade de Santiago de Compostela, 2012

Floristán, A. (coord.), **Historia de España en la Edad Moderna**, 1<sup>a</sup>, Ariel, 2011

Fontana, J. y Villares, R. (dirs.), **Historia de España**, 1<sup>a</sup>, Crítica, 2007-2013

Ramos, R. (coord.), **Historia de Portugal**, 2<sup>a</sup>, A esfera dos Livros, 2010

Villares, R., **Historia de Galicia**, 2<sup>a</sup>, Galaxia, 2004

#### **Bibliografía Complementaria**

---

---

### **Recomendacións**

---

#### **Outros comentarios**

-A copia ou plaxio nos traballos ou no exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ó alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

-A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-Recoméndase o uso da bibliografía complementaria indicada pola profesora nas clases teóricas.

-É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC e de estar ao tanto

das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar.

-Os alumnos de intercambio deben coñecer o idioma en que se imparte a materia para poder seguila e ser capaces de ler en portugués.

---

## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II

Materia	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II			
Código	V01G400V01202			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Castelo Veiga, Andrea Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web	<a href="http://https://uvigo.academia.edu/Xos%C3%A9AntonioFern%C3%A1ndezsalgado">http://https://uvigo.academia.edu/Xos%C3%A9AntonioFern%C3%A1ndezsalgado</a>			
Descripción xeral	Esta materia posibilita que os estudiantes adquieran o hábito de pensar en termos gramaticais, proporcionándolles os instrumentos necesarios para que poidan facer descripcións das unidades gramaticais inseridas en textos de linguas galega e española.			

## Competencias

### Código

A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
A2	Que o estudiantado demostre posuér e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudio.
A5	Que os estudiantado desenvolva aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudio que integran o título.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudio e análise lingüísticos e literarias.
B9	Posuér as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
C15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos diccionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

## Resultados de aprendizaxe

### Resultados previstos na materia

### Resultados de Formación e Aprendizaxe

Perfecto dominio instrumental das linguas galega e española así como das súas gramáticas.	A1	B1	C1	D2
	A5	B5	C2	D11
		B9	C5	D12
			C8	

**Contidos**

## Tema

Bloque I. A análise morfolóxica: a palabra e a súa estrutura interna.	1. Definición de palabra. 2. Estrutura interna das palabras: identificación e clasificación de morfemas. 3. Mecanismos de creación de palabras: derivación e composición; otros procedementos.
Bloque II. A clasificación das palabras.	1. As clases de palabras e as súas expansións. 2. Criterios de clasificación (morfolóxicos, sintácticos e semánticos): Palabras gramaticais e léxicas; variables e invariables; palabras nucleares e non nucleares. 3. Palabras con estrutura argumental: argumentos e adxuntos e a súa identificación. 4. Caracterización das clases de palabras e as súas subclases. 5. Algúns problemas de delimitación: as clases transversais; casos de polisemia e homonimia; casos de conversións e recategorizacións; casos de grammaticalizacíons e lexicalizacións.
Bloque III. A análise sintáctica	1. A análise sintáctica constituto-funcional e a súa representación. 2. Tipos de unidades sintácticas: oracións (estruturas coordinadas e estruturas bipolares); cláusulas simples e complexas (substantivas, adjetivas e adverbiais); a frase (substantiva, adjetiva e adverbial; a nominal e prepositiva). 3. Tipos de conexións (coordinación, subordinación e interordinación). 4. As funcións: sintácticas, semánticas e informativas. 5. O PREDICADO: verbos, perifrases verbais e locucións verbais. 6. Identificación e caracterización das funcións sintácticas. 7. Os MODIFICADORES na frase nominal. 8. A modificación externa á cláusula.
Bloque IV. Gramática contrastiva entre galego e español: as interferencias	1. O contacto de linguas: interferencias, préstamos e cambios de código. 2. A converxencia lingüística. 3 Interferencias gramaticais: do español no galego, e do galego no español de Galicia. Apéndice: listado de interferencias léxicas do castelán no galego.

**Planificación**

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	20	56	76
Actividades introductorias	2	2	4
Eventos científicos	4	4	8
Lección maxstral	18	40	58
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	0	4

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

**Metodoloxía docente**

	Descripción
Resolución de problemas	Refírese ás actividades en que se formulan exercicios relacionados cos contidos da materia, que complementan as leccións maxistrals. Préstase unha especial atención a actividades de análise e comentario morfolóxico e sintáctico de secuencias en galego e español así como de textos en ambas as linguas con interferencias lingüísticas. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traña traballados.  Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, o profesor colgará na plataforma Faitic as prácticas para facer e deixará un prazo de tempo para a súa resolución. Rematado este, farállas chegar via e-mail, ou dende a propia plataforma, un solucionario para a súa autocomprobación.
Actividades introductorias	Son as actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer os obxectivos, as principais tarefas do curso e a bibliografía da materia.
	Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL sería recomendable acudir a esta sesión de presentación. De non ser así, esa clase gravarase en vídeo e poderán consultala en Faitic, así como un PDF que o profesor comentará durante a clase.
Eventos científicos	Refírese a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.

Lección maxistral	Son as horas que o docente dedicará a expoñer contidos da materia, as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios ou análises gramaticais que deberá facer o alumnado así como das lecturas relacionadas cos temas. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material (PDF), o alumnado leve traballado previamente ese material.
	O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual Faitic ou, no seu caso, o profesor poderá facellos chegar a través de e-mail. Este material consistirá esencialmente en documentos PDF con contidos e vídeos gravados das clases ou de aspectos concretos do temario.

## Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Resolución de problemas	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir na resolución de actividades ou nos comentarios dos erros cometidos nas análises gramaticais que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse tres sesións presenciais de 1h., tipo seminario, distribuídas ó longo do cuatrimestre e que serán indicadas polo coordinador do grao (provisionalmente 4ª semana dos meses de febreiro, marzo e abril), co fin de que o alumnado poida preguntar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario. Así mesmo poderá ser atendido en horas de titoría e vía e-mail na maior rapidez posible.

## Avaluación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Durante o cuatrimestre o docente especificará que actividades prácticas das propostas son availables así como o prazo de entrega. Especificamente, o estudiante deberá entregar a análise sintáctica en árbore de 3 textos propostos polo profesor. Así mesmo, para o Bloque IV realizará un TRABAJO OBRIGATORIO que consistirá na gravación e transcripción dun texto oral e na posterior análise das interferencias entre galego e castelán que nel atopen. O profesor informará con máis detalle sobre este trabalho o primeiro día de clase. Este trabalho é obligatorio para todo o alumnado sexa presencial ou semipresencial e deberá ser entregado antes do 30 de abril de 2019.	30	A2 B1 C1 D2 A5 B4 C2 D5 B5 C5 D8 B7 C15 D10 B9 C20 D11 D12
Lección maxistral	Valórarse a asistencia e participación activa nas clases maxistrais, sempre e cando esta asistencia sexa máis do 80% delas. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL este 5% da nota sumarase no apartado "Resolución de problemas ou exercicios".	5	A1 B7 C2 D5 C5 D11 C8
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizarse unha proba escrita, na última semana de curso sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Existe a posibilidade de realización dun exame parcial previo, liberador de materia, que tería lugar, provisoriamente na terceira semana de marzo. O alumnado de avaliación única realizará un exame escrito único na data do calendario oficial de EXAMES DE MAIO que disponha a Facultade. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, segundo o sistema polo que opte, poderá facer tamén exames parciais ou un único exame final, sempre de xeito presencial, na mesma data có resto do alumnado.	65	A1 B4 C1 A2 B7 C2 B9 C5 C8

## Outros comentarios sobre a Avaluación

Existen **dous sistemas** de avaliación da materia:

a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma; no caso do alumnado semipresencial só debe realizar e entregar as tarefas de avaliación indicadas en tempo e forma. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetillas. En todo caso, na **convocatoria de maio**, o/a alumno/a polo menos deberá ter entregado o **Traballo obligatorio sobre interferencias** (antes do 30 de abril) e ter aprobado o apartado "Probas de resposta curta", **exame que se realizará na última semana das clases**, coa posibilidade dun **exame parcial** liberatorio de materia, **provisoriamente na terceira semana de marzo**. Na convocatoria **oficial de xullo**, o/a alumno/a deberá repetir o exame escrito e no seu caso ter entregado o Traballo obligatorio sobre interferencias. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumplir a condición de asistencia ás clases, deberá comunicarlo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas pasará a ser avaliado polo sistema b) de "Avaliación única".

b) **Avaliación única**. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na

**convocatoria de maio** deberá examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame final único escrito (8 puntos)** que se realizará no día que dispoña o calendario oficial de exames de maio da Facultade e ter realizado e entregado o **Traballo obligatorio sobre interferencias (2 puntos)**. En caso de non superar ese exame ou o Traballo obligatorio, o/a alumno/a deberá volver examinarse por medio doutro exame escrito e a entrega do Traballo na **convocatoria de xullo** na data oficial de exames que dispoña a Facultade. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o soliciten.

## Bibliografía. Fontes de información

### Bibliografía Básica

Eiguren, Luís & Olga Fernández Soriano, **La terminología gramatical**, 1<sup>a</sup>, Gredos, 2006

Fernández Salgado, Xosé A., **Apuntamentos da materia**, Edición do autor, 2020

López Viñas, Xoán L. et al., **Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión**, 1<sup>a</sup>, Baía Edicións, 2010

RAE, **Nueva gramática básica de la lengua española**, 1<sup>a</sup>, Espasa, 2011

Santiago Guervós, Javier, **Estrategias para el análisis sintáctico**, 1<sup>a</sup>, Arco/Libros, 2013

Fernández Salgado, Xosé A., **Gravacóns en video das clases da materia**, 2019

Dubert, Francisco, **Interferencias del castellano en el gallego popular**, Bulletin of Hispanic Studies, vol. 82, nº 3, 271-2, 2005

Rojo, Guillermo, **El español de Galicia**, 1<sup>a</sup>, En R. Cano, H<sup>a</sup> de la lengua española, Ariel, 2004

### Bibliografía Complementaria

Bosque, Ignacio, **Las categorías gramaticales. Relaciones y diferencias**, 2<sup>a</sup>, Síntesis, 2015

Álvarez, R. & Xove, X., **"Formación de palabras"**, 1<sup>a</sup>, Gramática da lingua galega, Galaxia, 673-750, 2002

Aguirre, Carmen, **Manual de morfología**, 1<sup>a</sup>, Castalia, 2013

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega III. Semántica**, 2<sup>a</sup>, A Nosa Terra, 2002-2006

Rojo, G. & Jiménez Juliá, T., **Fundamentos del análisis sintáctico funcional**, 1<sup>a</sup>, Universidad de Santiago, 1989

Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**,

## Recomendacións

### Materias que continúan o temario

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

## Outros comentarios

- A explicación de contidos da materia así como a lingua vehicular nas explicacións das resolucións dos exercicios e actividades será en lingua galega. Recoméndase, xa que logo, ter uns coñecementos suficientes nesta lingua para poder seguir as explicacións e comentarios do docente.

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Aregar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudiantado da súa responsabilidade neste aspecto.

-Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-É responsabilidade do estudiantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma FAITIC (novedades, documentos, cualificacións...) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización de probas.

## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Literatura: Teoría da literatura

Materia	Literatura: Teoría da literatura			
Código	V01G400V01203			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suárez Briones, Beatriz			
Profesorado	Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	bsuarez@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	A materia é unha introdución aos fundamentos xerais da Teoría da literatura e ás principais correntes (movementos ou escolas) teóricas.			

## Competencias

### Código

A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidad intercultural. Explorar ademais as repercuíóns sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudiadas no grao.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudio e análise lingüísticos e literarias.
C6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
C7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudios culturais)
D6	Capacidade de xestionar a información.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D9	Capacidade crítica e de autocrítica.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

## Resultados de aprendizaxe

### Resultados previstos na materia

### Resultados de Formación e Aprendizaxe

Uso máis reflexivo dos conceptos xenerais que a historia literaria e a crítica presupónen ou dan por supostas, e mellor comprensión e análise de textos complexos	A1	B1	C6	D2
	A2	B5	C7	D3
	A5	B6	C9	D6
	B7		D8	
			D9	
			D10	
			D11	
			D12	

Analizar textos desde o punto de vista do tradutor profesional, determinándose, así, á vista do correspondente escopo da tradución, o tipo e as estratexias de tradución más adecuados.

## Contidos

Tema	
1. ¿Que é a literatura?	1.1 Definición 1.2. Problemática 1.3. Arte. Compromiso
2. Funcións da literatura	2.1. Aut prodesse... aut delectare 2.2. A mirada estética 2.3. O compromiso
3. Os estudos literarios	3.1. A filoxoxía 3.2. Outras disciplinas: teoría, crítica, historia, comparatismo
4. A comunicación literaria	4.1. Os suxeitos da comunicación literaria. 4.2 A obra literaria: Condicións simbólicas dos textos literarios. Textualidade. Ficcionalidade. Intertextualidade 4.3. Os xéneros literarios: Épica, lírica, dramática
5. Métodos de estudio da obra literaria	5.1. Autoriais / da recepción 5.2. Formalismos 5.3. Poéticas sociais 5.4. Postestruturalismo: psicanálise, feminismo, estudos queer

### Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	3	0	3
Eventos científicos	4	6	10
Lección maxistral	29	52	81
Traballo tutelado	10	28	38
Presentación	6	12	18

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descripción
Actividades introductorias	Presentación da materia e da organización do traballo durante o curso. Asistencia abrigatoria para o alumnado presencial e o semipresencial.
Eventos científicos	O alumnado pode e debe participar en outras actividades de carácter formativo que se organicen na Facultade (conferencias, mesas redondas, presentacións de libros...). Cada actividade será despois comentada na aula. A non participación na actividade terá un valor negativo na cualificación final da materia. O alumnado semipresencial está exento desta tarefa
Lección maxistral	Correrá a cargo da profesora, que explicará de modo teórico os contidos da asignatura. Valorarase a atención e a capacidade para intervir propoñendo ou rebatindo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión. O alumnado semipresencial terá tres sesións presenciais específicamente deseñadas para esta modalidade ás que pode asistir ou non. De asistir, a valoración será a arriba expresada para o alumnado presencial.
Traballo tutelado	Abordaremos de maneira práctica, traballando sobre textos particularmente preparados ao efecto, os materiais teóricos. Na parte final da asignatura abordaremos a análise textual dende as distintas metodoloxías propostas polas escolas críticas do temario. Exposición oral de diversos traballos prácticos, poñendo especial énfase na claridade expositiva e no uso dun rexistro lingüístico adecuado á materia e a situación. Cualificarase o resultado final do traballo na aula: a comprensión da problemática plantexada e a capacidade crítica. O alumnado semipresencial terá tres sesións presenciais, as arriba indicadas (na sección "Clases maxistrais") e será avaliado como o alumnado presencial neste apartado.
Presentación	Véxase o apartado anterior, "Traballo de aula"

### Atención personalizada

#### Metodoloxías Descripción

Traballo tutelado	Atenderanse personalizadamente as dúbidas que xordan no desenvolvemento dos traballos
-------------------	---

### Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Lección maxistral	Valorarase a atención e a capacidade para intervir propoñendo ou rebatendo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión.	10	A1 A2	D2
	Avaliaranse os contidos destas sesións a través de probas de resposta longa ou de comentarios de textos.			
Traballo tutelado	Cualificarse o resultado final do traballo na aula: a seriedade e compromiso coa propia aprendizaxe dos contidos que se avalían e a capacidade crítica. A redacción é un contido implícito desta materia, e, polo tanto, será tamén avaliada.	10	A1 A2	B7 C6 D2 C7
Presentación	Exame individual e presencial ao final da materia	80	A1 A2 A5 B6 B7	B1 B5 C9 D6 D8 D9 D10 D11 D12

### Outros comentarios sobre a Avaliación

A evaluación será continua, o que implica asistencia mínima ao 80% das clases, participación na aula e elaboración de traballos de índole diversa.

Ao final do curso haberá un examen presencial, que será diferente para o alumnado de evaluación continua e para o alumnado que elixa ou teña que realizar obligatoriamente a proba única. Isto é válido para o alumnado semipresencial. Se decide non asistir a clase ou non realizar ás distintas probas deseñadas para a avaliação continuada, o alumnado será avaliado mediante proba única.

Se a alumna/o prevé a imposibilidade de asistencia ás clases, deberá comunicarollo e xustificarollo á profesora.

Nos casos de renuncia á evaluación continua, o alumnado será avaliado mediante proba única, que se celebrará ao final do cuatrimestre na data oficial. A proba constará de preguntas e exercicios sobre os contidos e lecturas do programa.

A mesma estrutura terá a proba na segunda edición (xullo).

A redacción é un contido más da materia, e como tal será avaliada e contará na nota final da asignatura.

### Bibliografía. Fontes de información

#### Bibliografía Básica

CULLER, Jonathan, **Breve introducción a la teoría literaria**, Crítica, 2000

EAGLETON, Terry, **Una introducción a la teoría literaria**, Fondo de Cultura Económica, 1993

#### Bibliografía Complementaria

CASAS, Arturo (coord.), **Elementos de Crítica literaria**, Xerais, 2005

Ceserani, Remo, **Introducción a los Estudios literarios**, Crítica,

ESTÉBANEZ CALDERÓN, Demetrio, **Diccionario de Literatura**, Alianza Editorial, 1996

GARRIDO GALLARDO, Miguel Ángel, **Introducción a la Teoría de la Literatura**, Síntesis, 2004

LÁZARO CARRETER, Fernando, **Estudios de Poética**, Taurus, 1979

RYAN, Michael, **Teoría literaria: una introducción práctica**, Alianza Editorial, 2002

REIS, Carlos, **O conxecemento da literatura. Introduçao aos estudos literarios**, Livraria Almedina, 1995

VILLANUEVA, Darío, **Curso de Teoría de la Literatura**, Taurus, 1994

WELLEK, René, WARREN, Austin, **Teoría literaria**, Gredos, 1974

YLLERA, Alicia, **Estilística, poética y semiótica literaria**, Alianza Editoriall, 1974

### Recomendacións

#### Materias que continúan o temario

Literatura: Crítica literaria/V01G400V01205

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Lingüística: Lingüística xeral

Materia	Lingüística: Lingüística xeral			
Código	V01G400V01204			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptores	Creditos ECTS  6	Sinale  FB	Curso  1	Cuadrimestre  2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Cabeza Pereiro, María del Carmen García-Miguel Gallego, José María			
Profesorado	Cabeza Pereiro, María del Carmen García-Miguel Gallego, José María			
Correo-e	gallego@uvigo.es cabeza@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Este curso é unha introdución aos fundamentos da estrutura das linguas e aos principios teóricos e metodolóxicos para a análise de datos lingüísticos			

## Competencias

### Código

A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudiantado demostre posuér e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudiantado desenvolva aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B6	Ser quer de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidad intercultural. Explorar ademais as repercuśóns sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudiadas no grao.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
B9	Posuér as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudiando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D9	Capacidade crítica e de autocriticá.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

## Resultados de aprendizaxe

### Resultados previstos na materia

Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas

### Resultados de Formación e Aprendizaxe

A1	B1	C5	D2
A2	B2	C8	D5
A5	B6		D8
	B7		D9
	B8		D10
	B9		D11
			D12

Analizar datos lingüísticos	A1 A2 A5	B1 B2 B6 B7 B8 B9	C5 C8 D8 D9 D10 D11	D2 D5 D8 D9 D10 D11
				D12

## Contidos

### Tema

I. A linguaxe, as linguas e a lingüística	1. Linguaxe e comunicación 2. A lingüística: principais aproximacións á linguaxe na actualidade 3. As linguas: Clasificación e distribución das linguas do mundo
II. O uso da linguaxe	4. Pragmática 5. Análise do discurso e da conversa
III. O estudo do significado	6. Semántica
IV. Gramática	7. Sintaxe: Construccións e categorías gramaticais 8. Morfoloxía: A estrutura das palabras
V. Os medios da linguaxe	9. Fonética e Fonoloxía: Os sons da linguaxe 10. O medio visual e as linguas de signos 11. Linguaxe escrita. Sistemas de escritura. -

## Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1	0	1
Lección magistral	19	19	38
Resolución de problemas	12	24	36
Trabajo tutelado	12	24	36
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	15	17
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

## Metodoloxía docente

	Descripción
Actividades introductorias	Presentación xeral da materia, da metodoloxía docente e dos procesos de avaliación
Lección magistral	Introdución aos conceptos e saberes relacionados coa temática da materia, apoiándose en lecturas complementarias e en comentarios e discusións na propia clase.  O alumnado semipresencial deberá realizar as lecturas que se indiquen, e recibirá apoio complementario de profesores e compañeiros mediante plataformas dixitais.
Resolución de problemas	Problemas e exercicios relacionados coa análise estrutural das linguas e a análise discursiva.  Semanalmente, as e os estudiantes deberán realizar problemas e exercicios relacionados coa clase teórica semanal, para entregar mediante plataformas dixitais e presencialmente na clase práctica semanal, onde se comentarán eses exercicios e recibirán retroalimentación. Por tanto, para que unha tarefa poida ser avaliada son necesarias tanto a preparación e entrega previas como a presentación e discusión na clase.  O alumnado semipresencial deberá realizar os mesmos exercicios, en cantidade e calidade, que o presencial, pero poderá entregarlos por medios dixitais e recibir retroalimentación do mesmo xeito. Ademáis, os seminarios periódicos para estudiantes semipresenciais dedicaranse especialmente á revisión de problemas e exercicios
Trabajo tutelado	Actividades destinadas a fixación, ampliación e aplicación dos conceptos básicos relacionados coa temática da materia.  Son actividades de periodicidade tamén semanal, complementarias das clases teóricas e dos problemas e exercicios, pero máis destinadas á fixación de conceptos, para realizar na aula e/ou nas plataformas dixitais. Algunhas destas actividades tomarán a forma de cuestionarios de autocomprobación para realizar na plataforma FaiTic, outras consistirán en temas de discusión ou tarefas de investigación para presentar por escrito ou oralmente na clase.  O alumnado semipresencial poderá realizar actividades equivalentes, en cantidade e calidade, e entregarlos por medios dixitais. Recibirá retroalimentación tamén por medio das plataformas dixitais e presencialmente nos seminarios programados ao longo do cuadri mestre.

<b>Atención personalizada</b>						
<b>Metodoloxías</b>	<b>Descripción</b>					
Lección maxistral	tención personalizada en titorías presenciais tanto individuais como en grupo. Atención mediante comunicación electrónica para asuntos que non poden resolverse presencialmente ou que, pola súa natureza, poden tratarse mellor electrónicamente. No caso dos alumnos semipresenciais, atención personalizada mediante comunicación electrónica (correo electrónico, plataformas docentes, videoconferencia, etc.), pero recoméndase recurrir á comunicación presencial sempre que sexa posible.					
Resolución de problemas	tención personalizada en titorías presenciais tanto individuais como en grupo. Atención mediante comunicación electrónica para asuntos que non poden resolverse presencialmente ou que, pola súa natureza, poden tratarse mellor electrónicamente. No caso dos alumnos semipresenciais, atención personalizada mediante comunicación electrónica (correo electrónico, plataformas docentes, videoconferencia, etc.), pero recoméndase recurrir á comunicación presencial sempre que sexa posible.					
Traballo tutelado	Atención personalizada en titorías presenciais tanto individuais como en grupo. Atención mediante comunicación electrónica para asuntos que non poden resolverse presencialmente ou que, pola súa natureza, poden tratarse mellor electrónicamente. No caso dos alumnos semipresenciais, atención personalizada mediante comunicación electrónica (correo electrónico, plataformas docentes, videoconferencia, etc.), pero recoméndase recurrir á comunicación presencial sempre que sexa posible.					
<b>Avaliación</b>						
	<b>Descripción</b>	<b>Cualificación</b>			<b>Resultados de Formación e Aprendizaxe</b>	
Lección maxistral	<p>Asistencia e participación nas clases teóricas e lectura dos textos complementarios que se indiquen.</p> <p>Os alumnos semipresenciais deberán demostrar que consultaron as lecturas complementarias e outros materiais que se lles indique.</p> <p><b>RESULTADO DA APRENDIZAXE:</b> Coñecer os fundamentos da estrutura das lenguas.</p>	5	A1 A2	B1 B2	C5 C8	D2 D5
Resolución de problemas	<p>Realización correcta e en prazo dos problemas e exercicios que se propoñan ao longo do curso, tanto os realizados e entregados na clase como os entregados por medio de plataformas dixitais (esta posibilidade aplícase especialmente aos alumnos semipresenciais).</p> <p><b>RESULTADO DA APRENDIZAXE:</b> (Saber) Analizar datos lingüísticos</p>	20	A1 A2 A5	B1 B2 B6	C5 C8 D8	D2 D5 D8
Traballo tutelado	<p>Realización correcta e en prazo dos traballos de aula que se propoñan ao longo do curso ou das actividades equivalentes que se propoñan aos alumnos semipresenciais para presentar a través das plataformas dixitais.</p> <p><b>RESULTADO DA APRENDIZAXE:</b> Coñecer os fundamentos da estrutura das lenguas.</p>	15	A1 A2 A5	B1 B2 B6	C5 C8 D8	D2 D5 D8
Resolución de problemas e/ou exercicios	<p><b>EXAME(S)</b></p> <p>Resolución de cuestiós breves sobre conceptos fundamentais da materia como parte dun ou dous exames presenciais.</p> <p>Prevese un exame parcial a metade do curso e un exame a final de curso na data fixada pola Facultade</p> <p>Os alumnos semipresenciais deberán realizar estes exames presencialmente</p> <p><b>RESULTADO DA APRENDIZAXE:</b> Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas.</p>	30	A1 A2 A5 B7	B1 B2 B6 B8 B9	C5 C8 D8 D9 D10 D11	D2 D5 D8 D9 D10 D11 D12

Resolución de problemas e/ou exercicios	EXAME(S) Resolución de problemas e exercicios relacionados coa análise e descripción de datos lingüísticos, como parte dun ou dous exames presenciais.  Prevese un exame parcial a metade do curso e un exame a final de curso na data fixada pola Facultade  Os alumnos semipresenciais deberán realizar estes exames presencialmente	30	A1 A2 A5 B7 B8 B1 B2 B6 D7 D8 C5 D5 D9 D10 D2 D11 D12
	RESULTADO DA APRENDIZAXE: (Saber) Analizar datos lingüísticos		

## Outros comentarios sobre a Avaliación

O procedemento ordinario de avaliación é a avaliación continua, que presupón a asistencia ás clases e a entrega regular de exercicios e traballos propostos nas clases.

O alumnado semipresencial seguirá o procedemento de avaliación continua a través da entrega regular dos exercicios propostos na plataforma dixital (FaiTic).

Para facilitar a conciliación coa vida laboral e familiar, os estudantes matriculados na modalidade presencial poden solicitar, por motivos xustificados, a dispensa da asistencia a todas ou parte das clases e ser avaliados continuamente en condicións similares aos alumnos semipresenciais.

Os que non sigan o curso con regularidade ou recurran voluntariamente á opción de avaliación única poderán realizar un exame global dos contidos da materia na data fixada pola Facultade. Este exame constituirá o 100% da cualificación.

Na segunda convocatoria (xullo), as porcentaxes relativas de avaliación serán as mesmas que para a avaliación ordinaria. Aqueles que seguiron a modalidade de avaliación continua, deberán presentar as actividades e exercicios do curso que non chegaran a facer ou non fixeran correctamente. Só como alternativa a actividades que pola súa natureza non se poden entregar por escrito, aumentará proporcionalmente o peso relativo do exame escrito.

A materia de exame inclúe, en calquera das modalidades, todas as lecturas consideradas obligatorias, que se indicarán con cada tema, así coma os contidos das clases teóricas e prácticas que capacitan para resolver problemas e exercicios e responder a probas de resposta curta.

As prácticas de plaxio conlevan a anulación do exercicio ou proba obxecto da copia, co correspondente impacto na nota final.

## Bibliografía. Fontes de información

### Bibliografía Básica

Crystal, David, **Enciclopedia del lenguaje de la Universidad de Cambridge. (Edición española dirixida por Juan Carlos Moreno Cabrera)**, Taurus, 1994[1987]

Escandell Vidal, Mª Victoria (coord.), **El lenguaje humano**, Ramón Areces, 2009

Escandell Vidal, Mª Victoria (coord.), **Invitación a la lingüística**, Ramón Areces, 2011

Genetti, Carol, ed., **How languages work: an introduction to language and linguistics**, Cambridge University Press, 2014

Mira Mateus, Maria Helena e Alina Villalva, **O essencial sobre lingüística**, Caminho, 2006

Ramallo, Fernando, Gabriel Rei Doval e Xoán Paulo Rodríguez Yáñez (eds.), **Manual de ciencias da lingua**, Xerais, 2000

Trask, Robert L., **Lingüística para todos**, Paidós, 2006 [2000]

Trask, Rober L. & Bill Mayblin, **Lingüística: una guía gráfica.**, Paidós, 2010

Yule, George, **El lenguaje**, 3ª, Akal, 2007

Yule, George, **The Study of Language**, 6, Cambridge University Press, 2017

### Bibliografía Complementaria

Escandell, Victoria, **Claves del lenguaje humano**, Ramón Areces, 2014

## Recomendacións

### Outros comentarios

Se existen estudantes con necesidades educativas especiales, sexan estas do tipo que sexan, deben poñerse en contacto cos profesores da materia ao comienzo do curso para estudar a mellor maneira de adaptar os contidos e a avaliación do curso ás

súas circunstancias.

---

## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Literatura: Crítica literaria

Materia	Literatura: Crítica literaria			
Código	V01G400V01205			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suárez Briones, Beatriz			
Profesorado	Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	bsuarez@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Presentación dos fundamentos xerais da crítica literaria			

## Competencias

### Código

A1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B3	Capacidade do estudiantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidad intercultural. Explorar ademais as repercuśóns sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudiadas no grao.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
C3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
C6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
C7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

## Resultados de aprendizaxe

### Resultados previstos na materia

### Resultados de Formación e Aprendizaxe

Ao terminar o curso, o alumnado debería estar en condicións de, por exemplo, elaborar una reseña dun texto.	A1	B2	C3	D2
	A2	B3	C6	D5
	A5	B4	C7	D8
		B6	C9	D10
		B7		D11
				D12

## Contidos

### Tema

1. Teoría da poesía	1. A linguaxe poética. 2. O significado da forma 3. Poesía e contido
2. Estruturas poéticas.	Tipoloxías estructurais.
3. A lingua poética 1. Sonido e grafía	Figuras fónicas e gráficas
4. A lingua poética 2. Gramática da poesía.	Figuras morfolóxicas e sintácticas
5. A lingua poética 3. Semántica da poesía.	Figuras do nivel semántico e pragmático

### Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	0	2
Lección maxistral	12	10	22
Resolución de problemas	0	22	22
Obradoiro	24	40	64
Presentación	10	30	40

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descripción
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e a presentar a materia.
Lección maxistral	Asistencia obligada para o alumnado semi presencial
Resolución de problemas	Exposición dos contidos da materia pola profesora. O alumnado semipresencial terá tres sesións deseñadas específicamente, ás que pode asistir ou non. Serán sesións de dúas horas de carácter teórico e práctico (ás prácticas funcionarán a modo de pequenos obradoiros e serán avaliadas como tales).
Obradoiro	Son traballos específicos sobre figuras retóricas, fundamentalmente sobre tropos, segundo os principios metodolóxicos expostos nas clases.
Presentación	Traballos sobre a lingua poética nos seus niveis teóricos e críticos. O alumnado debe expor e defender oralmente ou por escrito o traballo de análise formal feito sobre os textos poéticos que proceda. O alumnado semipresencial non está exento desta proba.
	Proba presencial e individual (exame)

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Presentación	Atenderanse personalizadamente as dúbdas que xordan no desenvolvemento dos traballos
Resolución de problemas	Atenderanse personalizadamente as dúbdas que xordan no desenvolvemento dos traballos

### Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Resolución de problemas	Exposición oral e/ou escrita por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo. Traballos que realiza o alumnado. Probas que inclúen actividades, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade proposta, plasmando de xeito práctico os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Para o alumnado semipresencial, esta actividade é obligatoria	10	A1 A2 B3 B4 B6	B2 C3 D2 C6 D5 C7 C9
Obradoiro	Talleres de comentario poético. Traballarse intensivamente na análise formalista da linguaxe poética. Valoración de capacidade de comprensión, argumentación e interpretación dos métodos de análise. Para o alumnado semipresencial, esta actividade é obligatoria	10	A1 A2 A5 B4	B2 C3 D2 B3 C7 D5 B9 D8 B6 D10 B7 D11 D12
Presentación	Proba de carácter presencial e individual (exame)	80	A1 A2 B4 B6	B2 D2 B4 D5

### Outros comentarios sobre a Avaliación

A participación e o desenvolvemento dos traballos e exercicios da materia en tempo é obrigado para a persoa que queira ser

avaliada pola modalidade continua e tamén para o alumnado da modalidade semipresencial. Tanto para este alumnado como para quen non siga esta modalidade de avaliación, alumnado semipresencial incluido, haberá un exame final nas datas fixadas pola Facultade en maio e en xullo, no que se dará conta de toda a materia, tanto da teoría como da práctica.

Porcentaxe de presencialidade obligatoria na avaliación continua para o oolumnado presencial: 80%

A avaliación en xullo para o alumnado que tivera optado pola avaliación continua e non aprobase consistirá en facer un exame teórico e práctico de toda a materia.

En calquera caso, a copia literal de traballos alleos sen recurrir ás convencións da cita será motivo de suspenso innegociable. Asimismo, a redacción é un contenido máis da materia e será toda en conta na nota final da asignatura.

---

## **Bibliografía. Fontes de información**

### **Bibliografía Básica**

GUPO Mi, **Retórica general**, Paidós, 1987

LAUSBERG, Heinrich, **Elementos de Retórica literaria**, Gredos, 1975

MORATARA GARAVELLI, Bice, **Manual de Retórica**, Cátedra, 1991

PARAÍSO, Isabel, **Psicoanálisis de la experiencia literaria.**, Cátedra, 1994

REIS, Carlos, **Técnicas de análise textual**, Coimbra, 1976

REIS, Carlos, **Comentario de textos. Fundamentos teóricos y análisis literario**, Colegio de España, 1995

SPANG, Kurt, **Fundamentos de Retórica. Literaria y publicitaria**, Ediciones Universidad de Navarra, 1991

YLLERA, Alicia, **Estilística, poética y semiótica literaria**, Alianza Editorial, 1974

### **Bibliografía Complementaria**

---

---

## **Recomendacións**

### **Materias que continúan o temario**

Literatura: Crítica literaria/V01G400V01205

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

Literatura: Teoría da literatura/V01G400V01203

---